

Ustawa z dnia

o zmianie ustawy Kodeks karny z dnia 6 czerwca 1997 r. (tj. z dnia 30 października 2017 r.
Dz.U. z 2017 r. poz. 2204 z późn. zm.)

Art. 1. W artykule 256 po §1 dodany zostaje §1a w brzmieniu:

„§1a.Kto propaguje, oddaje cześć lub w inny sposób tworzy kult przywódców totalitarnych państw i formacji: Adolfa Hitlera, Józefa Stalina, Włodzimierza Lenina i Stepana Bandery, podlega karze grzywny, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.”

Art. 2. Artykuł 256 §2 otrzymuje brzmienie:

„§2. Tej samej karze podlega, kto w celu rozpowszechniania produkuje, utwala lub sprowadza, nabywa, przechowuje, posiada, prezentuje, przewozi lub przesyła druk, nagranie lub inny przedmiot, zawierające treść określoną w § 1 i §1a.”

Art. 3. W artykule 112 po pkt 5 zostaje dodany pkt 6 w brzmieniu:

„6) przestępstw określonych w art. 256 §1-2.”

Art. 4. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od uchwalenia

UZASADNIENIE

I. W pierwotnym brzmieniu Kodeks karny w art. 256 zawierał jedynie obecny przepis określony §1. Nowelizacją z 5.11.2009 r. (Dz.U. Nr 206, poz. 1589 ze zm.) dodane zostały przepisy § 2–4, które penalizują produkcję, sprzedaż, jak i samo posiadanie i prezentacja druków, nagrań, w tym filmów, lub innych przedmiotów zawierających treści propagujące ustroje totalitarne, jeżeli czynności te podejmowane będą w celu rozpowszechniania tych treści. Jednocześnie dokonano koniecznego wyłączenia z zakresu działania przepisu zachowań służących celom edukacyjnym czy artystycznym. Dobrami chronionymi w przedmiotowych przepisach są wartości konstytucyjne określające ustrój państwa, a w szczególności zasada demokratycznego państwa prawnego (art. 2 Konstytucji RP).

II. Rozbieżności w orzecznictwie na tle art. 256 §1 i 2 Kodeksu karnego wywołujące liczne kontrowersje społeczne w zakresie odbioru przedmiotowego przepisu(np. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 4 sierpnia 2005 r. (sygn. akt II AKa 251/05, Prok. i Pr. 2006, Nr 2, poz. 31), skłaniają wnioskodawców do rozszerzenia penalizacji również o

wyrażone *expressis verbis* osoby będące przywódcami i ideologami państw oraz ustrojów totalitarnych. Należy wskazać, że zakaz propagowania ustrojów totalitarnych za pośrednictwem symboliki powinien w odnosić się literalnie do osób, które stały się symbolami zbrodniczych ideologii. W powszechnym postrzeganiu społecznym to twórcy ustrojów totalitarnych (nazizm, komunizm), zbrodniczych formacji zbrojnych ([m.in.](#) OUN-UPA) są największymi ich symbolami służącymi propagowaniu oraz oddawaniu czci.

III. Powyższy projekt jest odpowiedzią na dominujące społecznie stanowisko w sprawie większej i stanowczej penalizacji kultywowania osób odpowiedzialnych za dokonywane w XX wieku masowe zbrodnie ludobójstwa i zbrodnie wojenne, w szczególności twórców nazizmu, komunizmu oraz banderyzmu tj. Adolfa Hitlera, Włodzimierza Lenina i Józefa Stalina oraz Stefana Bandery.

IV. W art. 3 projektu intencją wnioskodawców jest stosowanie art. 256 § 1-2 Kodeksu karnego niezależnie od przepisów obowiązujących w miejscu popełnienia czynu zabronionego (zasada ochronna w postaci bezwzględnej). Celem rozszerzonego stosowania przepisu jest zagwarantowanie polskim organom możliwości ściągania sprawców propagowania ustrojów totalitarnych oraz kultywowania przywódców państw i formacji totalitarnych popełnionych poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Wnioskodawcy zwracają uwagę, że dla Polaków będących narodem najdotkliwiej dotkniętym zbrodniczymi ustrojami totalitarnymi penalizacja ich kultu jest swoistym obowiązkiem wobec krzywd wyrządzonym ich ojczyźnie i przodkom. Ponadto należy zwrócić uwagę, że postulowany przepis wzmacnia ochronę czci i szacunku należnych narodowi oraz Rzeczypospolitej Polskiej, określonych w art. 133 Kodeksu karnego, stanowiąc jego uzupełnienie.

V. Wprowadzenie w życie niniejszej ustawy nie będzie wiązało się ze zwiększeniem wydatków z budżetu państwa, ani budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

VI. Projekt nie jest niezgodny z prawem unijnym ani prawem międzynarodowym.

VII. Projekt poselski zwolniony jest z konsultacji społecznych. Należy jednak dodać, że projekt jest odpowiedzią na bardzo często pojawiające się w debacie publicznej postulaty zmian.